No. 50. 1818.

BREDASCHE COURANT.

ZATURDAG den 12 DECEMBER.

OOSTENRIJK.

WEENEN den 25 November. Het aanwenden van het magnetismus is hier gestreng verboden, even zoo als zulks waarschijnlijk door de geheele Oostenrijksche monarchie zal geschieden. Verscheide geneesheeren in deze stad, die als ware voorstanders van hetzelve bekend stonden, zijn openlijk daarover gehekeld. Geen geneesheer zal in het vervolg zich van het magnetismus mogen bedienen, op straf van in de uitoefening van zijn post geschorst te worden. Het grootste misbruik, dat men van dit middel gemaakt heeft, en welks vernieuwing men wil tegengaan, heeft aanleiding tot dezen maatregel gegeven.

In het gouvernement van Taurien, de voormalige Krim worden van tijd tot tijd overblijfsels van oudheden uit de tijden der Grieken gevonden, die aldaar volkplantingen aangelegd hadden; zoo heeft men in de maand Augustus aldaar, bij het omgraven van een heuvel, een steengewelf ontdekt, in hetwelk een ligchaam van zes en een half voet lengte nog onverteerd lag. Het hoofd was met een gouden lauwerkrans versierd, en op het voorhoofd lag een gouden penning, die eens mans hoofd vertoonde met het opschrift *Philip*; aan weederzijden van het lijk stonden gouden en aarden vaten, zoo als de Grieken die gebruikten, en lagen ook eenige gouden kettingen en oorringen; aan een der vingers was een gouden ring met een kostbaren steen, waarop een mans- en een vrouwenbeeld fraai gegraveerd waren. Hieruit heeft men opgemaakt, dat dit de begraafplaats geweest is van een der Veldoversten van *Philippus*.

FRANKRIJK.

PARIJS den 3 December. De hertog van Wellington heeft het groote lint van de orde van den Heiligen Geest bekomen. De hertog van Richelieu heeft, als President van den raad der Ministers, gisteren eene langdurige conferentie met den hertog gehad.

De heer Cambacérès is, gisteren avond, in deze hoofdstad teruggekomen.

PARIJS den 4 December. Het kruis en de star van de orde van den Heiligen geest, welke de hertog van Wellington van Z. M. den Koning ten geschenke heeft bekomen, worden gewaardeerd op eene som van 500,000 franken.

Lord Castlereagh is, gisteren avond, in deze hoofdstad aangekomen.

Een onzer dagbladen verzekert dat de Abt de Pradt treffende bewijzen ontvangt van de dankbaarheid der bewoners van Zuid Amerika, welker zaak hij zoo dikwerf in 't openbaar verdedigd heeft; als mede dat zijne beeldtenis in de groote zaal der regering van Buenos Ayres is opgehangen.

Eenige jonge lieden, welke in de loting vielen en zich aan oproerige daden hadden schuldig gemaakt, zijn heden voor de correctionele regtbank gebragt. Zij werden beschuldigd van in hunne drift hunne hoeden met driekleurige linten te hebben versierd; de regtbank heeft echter begrepen, dat afzonderlijke linten van verschillende kleuren geene leus, of vereenigings teeken, opleveren, en alzoo de beklaagden ontslagen.

GROOT BRITTANNIE.

LONDEN den 4 December. Verleden week zijn de vier paarden, welke aan *Buonaparte* behoorden en voor zijn rijtuig gespannen waren, toen het te Waterloo buit gemaakt werd, publiek verkocht, aan verschillende personen voor 73 guinés. De paarden waren van verschillenden ouderdom en bijna allen omstreeks de twaalf jaren en hadden geene bijzondere uitwendige eigenschappen.

NEDERLANDEN.

BRUSSEL den 6 December. De commissie van de koninklijke Academie binnen deze stad heeft van de schilders, welke bij de laatste tentoonstelling alhier hebben uitgemunt, als honoraire leden benoemd, onder anderen, de heeren Mol van Haarlem, Pieneman van Amsterdam, Moritz van Dordrecht, Bauer van Harlingen en Schouman van Dordrecht.

BRUSSEL den 7 December. Men schrijft het navolgende van de Fransche Grenzen: „ Den 4 heeft de hertog van Angoulême te Rijssel de bezetting en de nationale garde, sterk gezamelijk 10,000 man, in oogenschouw genomen. De hertog heeft alle de militairen, zoo wel die in werkelijken dienst, als die op halve soldij op de minzaamste wijze toegesproken, en zelfs de laatstgenoemde daar het te pas kwam, herinnerd aan vorige gebeurtenissen, waarbij zij zich onderscheiden hadden, omtrent welke de genoemde vorst zeer naauwkeurig onderrigt was. Men verzekert zelfs dat hij verscheidene generaals, welke hem werden aangeboden, zoude hebben gezegd, dat alle degenen, welke eenmaal hun bloed voor hun Vaderland vergoten hadden, weder van tijd tot tijd in werkelijken dienst zouden worden gesteld en dat de Koning geenszins aan hunne trouw twijfelde; — 't welk een en andere op de gemoederen den voordeeligsten indruk heeft gemaakt. Alle de vestingen, welke te voren door de geallieerde troepen bezet waren, zijn thans weder aan de fransche troepen overgegeven. Men verneemt dat het vertrek dier troepen een gunstigen invloed heeft op de prijzen der onderscheidene levensbehoeften.

BRUSSEL den 8 December. Men verzekert dat de rekenkamer der domeinen afgeschaft is, en dat derzelver werkzaamheden tot het departement der financien terug keeren. De president van dezelve, de heer *Fannius Scholten*, is tot staatsraad in buitengewonen dienst benoemd.

Het dagblad van Gent deelt het volgend artikel mede: „ Een decreet, bij de Gedeputeerde Staten dezer provincie ontvangen, voegt bij de reeds door Zijne Majesteit aan het publiek onderwijs in deze stad bewezen weldaden nog die van een jaarlijksche dotatie ten voordeele van de Koninklijke Teeken Akademie, welke zij reeds van het vorig Gouvernement had gevraagd, en die in de verliezen zal herstellen, die dit nuttig Instituut door ongelukkige omstandigheden geleden had.

's GRAVENHAGE den 8 December. Men verneemt dat er toebereidselen worden gemaakt om twee nieuwe regimenten Ruiterij, te weten Lanciers, opterigten.

's GRAVENHAGE den 9 December. Onder het toezigt der Commissie van Weldadigheid, zal, met den 1 Februarij 1819, in het licht verschijnen een geheel nieuw wetenschappelijk tijdschrift, getiteld DE STAR, toegewijd aan *Nationale Nijverheid, beschaving en welvaart*, waarvan de inhoud onder de volgende vier afdeelingen zal begrepen zijn:

1.° *Praktische Verhandelingen*, voornamelijk oorspronkelijke, doch ook, indien deze belangrijk zijn, uit de beste buitenlandsche schriften overgenomen, welke de onderwerpen van dit tijdschrift betreffen. Men zal deze stukken pragmatisch bearbeiden, en, zoo noodig, *tabellarische* opgave er bij voegen.

2.° *Letter- en oordeelkundige berigten*, bevattende beoordeelingen van, of oordeelkundige uittreksels uit in- en buitenlandsche gewigtige werken of derzelver recensien; zoo ook uit bekroonde prijsverhandelingen; voorstellen of prijsvragen van geleerde maatschappijen, enz. alles betrekkelijk de bovengenoemde onderwerpen; en eindelijk historische berigten, enz., wegens den staat van nijverheid, verlichting, beschaving en welvaart, zoo in- als buiten dit Rijk; vergelijkende staten dien aangaande, enz.

3.° *Kolonie berigten*, wegens den staat en de lotgevallen der moeder-kolonie *Frederiksoord*, en van andere, daarna te vestigen volkplantingen, bij voorbeeld, de wetten en verordeningen, aldaar ingevoerd: den aanwas der kolonien en kennis, bloei en bevolking; geboorte-, trouw- en sterflijsten; uitbreiding of vermindering van het getal den huisgezinnen, merkwaardige voorvallen in de kolonien; belooningen, of beroovingen van eer en voordeel; staat en resultaten der tot cultuur gebragte gronden; en al het verders wetenswaardige uit de *verslagen*, aan de Commissie van Weldadigheid, van tijd tot tijd gedaan.

In de nummers van het tijdschrift zal men afbeeldingen vinden van de koloniale costumes, zoo mannelijke als vrouwelijke, van eene koloniale woning, van den platten grond der kolonie, enz.

4.° Eindelijk zal het *Mengelwerk* bestaan uit eene keurige verzameling van kleine losse stukjes, van vernuft en smaak, korte verhalen, anecdoten, geestige invallen en trekken, ter verangenaaming van deze lectuur.

De voorwaarden der uitgave zijn de volgende:

1.° Den eersten van iedere maand verschijnt er een stukje of nummer, ten minste 5 vel groot, beknopt gedrukt.

2.° De prijs van ieder nummer is:

Voor een contribueerend lid der maatschappij, te *Amsterdam* wonende . . . . 10 St. of 50 Cents.

Indien men verkiest, het elders te ontvangen, ... 12 „ „ 60 „

En voor het algemeen. . . . . 15 „ „ 75 „

Het lidmaatschap wordt bewezen bij den Boekhandelaar, die de aflevering doet, door een *diploma* of *lidmaatskaartje*, geteekend door den president en secretaris der plaatselijke sub-commissie. Deze kaartjes worden jaarlijks vernieuwd, en, door de correspondeerende boekhandelaars, aan den uitgever, voor 1° januarij van ieder jaar ingezonden.

3. De inteekening staat alom open, en blijft geopend tot den 31sten dezer maand, wordende de boekhandelaars-correspondenten uitgenoodigd, om, voor dien dag, aan den uitgever in te zenden de alphabetische lijst hunner inteekenaren.

4. Deze lijst van *begunstigers* der onderneming wordt bij den aanvang der uitgave van het tijdschrift geplaatst, en de veranderingen daarin worden jaarlijks opgegeven.

„ Zie daar Landgenoten (zoo eindigt dit *prospectus*,) u in de gelegenheid gesteld, om op eene voor u zelven vruchtbare wijze, tot de zoo weldadige oogmerken onzer inrigting mede te werken, waarvan de nieuwspapieren ons, dezer dagen, reeds de eerste heilzame invloeden op de lot-verbetering van een aantal verarmde huisgezinnen zoo aandoenlijk hebben aangekondigd! Zoudt gij, door uwe deelneming in de uitgave van dit tijdschrift, niet will in bijdragen, zoo wel ter ondersteuning van het fonds der maatschappij, als ter uitbreiding van uwer en anderer kennis aan hetgeen voor ieder burger van den staat zoo hoogst gewigtig is? Zoudt gij inzonderheid leden der plaatselijke regeringen, en Sub-commissien, niet gaarne de hand leenen ter ondersteuning van een plan, dat in alle opzigten zoo zeer berekend is, om de wezenlijke belangen der maatschappij krachdadig te bevorderen, en waarin wij ons verzekerd houden, dat de *Vorstelijke voorzitter* en *beschermer* dezer instelling een zoo levendig belang stelt?"

GRONINGEN den 7 December. In een particulieren brief van Vledder, in de nabijheid der nieuwe Kolonie Frederiksoord, wordt gemeld:

„ De zaken in de kolonie gaan uitnemend goed en voor-

(*'t vervolg op de tweede bladzyde.*)

(*vervolg op de kant van deze blads.*)

III. *Roomsch Catholijke Almanak, voor Waarheid en Pligt*, met pl. à 15 stuiv.
IV. id. id. id. zonder pl. à 5 st. 8 p.
, Bij W. VAN BERGEN & Comp., te Breda is Gratis te bekomen:

PROSPECTUS

Wegens de uitgave van een nieuw Wetenschappelijk Tijdschrift, onder den Titel van:

DE STAR,

Toegewijd aan *Nationale* NIJVERHEID, BESCHAVING *en* WELVAART, in het bijzonder met toepassing op *Staats- en Landhuishoudkunde, Landbouw, Handel* en *Fabriekwezen*, en alle daaraan dienstbare *Kunsten en Wetenschappen*; benevens *oordeelkundige berigten of uittreksels van merkwaardige in- en buitenlandsche Schriften* in dat vak; een *achtervolgelijk verslag van den staat en de lotgevallen der nieuwe Vaderlandsche Volksplantingen*; en allerlei *leerzaam en onderhoudend Mengelwerk*. Uitgegeven, onder toezigt der *Permanente Kommissie van Weldadigheid*, in Maandelijksche Stukjes of Nommers, bij den Boekhandelaar JOHANNES VAN DER HEY, te *Amsterdam*. Men kan zich ter inteekening vervoegen bij W. VAN BERGEN & Comp., te Breda.

, VOOR VRIENDEN VAN VROLIJKHEID. Is wederom te bekomen: DE VROLIJKE TIJDKORTER, OF St. NIKOLAAS ALMANAK voor NIEUWSGIERIGEN *voor het jaar* 1819. Deze Almanak is wederals in vorige jaren, met eene menigte kluchtige en lachverwekkende Grappen, boertige invallen, zonderlinge verhalen en comique snakerijen voorzien, door plaatjens opgehelderd wordende, benevens eenige stukjens met de kaart en meer andere onderwerpen van GOCHELKONST. — Dezelve is dus bijzonder geschikt om de lange winteravonden vrolijk te korten, en zich aangenaam bezig te houden. Alle jaar- week- en dag markten worden in denzelve zeer juist aangewezen; en is voor slechts *negen stuivers* in alle Boekwinkels te bekomen.

, ALMANAK VOOR REIZIGERS in het KONINKRIJK DER NEDERLANDEN met *platen en plattegronden van Steden* voor den jare 1819, wordt heden uitgegeven bij de Boekverkoopers C. MORTIER COVENS en TEN BRINK & DE VRIES te Amsterdam en bij W. VAN BERGEN & Comp te Breda, en verder alom. De prijs is 36 stuivers.

waarts. De grond der klonie is reeds bijna geheel omgeploegd, en in gruppels en slooten gelegd. Waar voor eenige weken nog heide en veld was, daar staat nu reeds de rogge zoo welig en overschoon te groeijen, als op onze beste bouwakkers. De grachten en gebouwen zijn voltooid. De kolonisten, die zich zeer goed gedragen, beginnen hoe langer hoe meer met lust te werken. Zij die tot den veldarbeid niet geschikt zijn, spinnen vlas of wol; zelfs kleine kinderen hebben bezigheid met wol plukken of spinnen. De vergenoegdheid is op aller gelaat geschilderd. Zij gaan des zondags getrouw ter kerk; wordende de gereformeerde door onzen predikant in den godsdienst onderwezen, terwijl de jeugd, door onze bekwamen Schoolonderwijzers het lezen en schrijven geleerd wordt. In één woord, het is een lust, om deze nieuwe schepping der weldadigheid te zien. Die er eens reis om onderneemt, zal het niet uit de hand vallen.

Frederiksoord levert eene groote menigte leem en klei; en om die reden zal men daar, in het voorjaar, waarschijnelijk ook eene steenbakkerij aanleggen; te meer, daar binnen de kolonie ook de noodige turfspecie voorhanden is; welke takken dan weder aan verscheidene handen werk en aan de maatschappij zelve voordeel zullen geven.

„ De gecultiveerde gronden en boerenplaatsen, die tot deze kolonie behooren, met en benevens het kaphout, brengen jaarlijks zoo veel op, dat de commissie pl. min. 5 pCt. intrest van de geheele koopschat maakt; zoo dat men rekenen kan, dat haar de overige 650 morgen grond, die zij ter aanlegging van de kolonie kan besteden, geen duit kosten; onder welke 650 morgen begrepen zijn ongeveer 100 matten groenland, welke hier eene waarde van circa 15, 000 guldens hebben. Wijders heeft zij dan ook nog, ten hare gebruike, eene menigte hooge veenen en heiveld."

ZIERIKZEE den 4 December. Heden morgen arriveerde alhier de tweede Visschsloep, ten dienste van onze nieuwe Visscherij, genaamd de *Zierikzeesche Visscherij* komende van Maassluis, en aldaar gebouwd door den Scheepsbouwmeester *Ewoud van der Hoog*, zoo dat wij thans reeds twee onzer nieuwe Vischschepen in onze haven hebben.

MINISTERIE VAN FINANCIEN.

121ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

ZESDE KLASSE.

Prijzen en premien van duizend gulden en daar boven, getrokken op de volgende lijsten.

9de Lijst,	No.	1824,	een prijs van	*f* 1000.
„	„	31508,	„ „ „	1000.
10de	„	36327,	„ „ „	1000.
11de	„	1093,	„ „ „	1000.
„	„	4376,	„ „ „	1000.
12de	„	36137,	„ „ „	1000.
„	„	31523,	„ „ „	1000.
„	„	34611,	„ „ „	1000.
„	„	34848,	„ „ „	3000.
13de	„	——		
14de	„	22461,	„ „ „	1000.
15de	„	38737,	„ „ „	1000.
16de	„	36935,	„ „ „	1000.
„	„	29774,	„ „ „	1000.
„	„	12146,	„ „ „	1000.
17de	„	6854,	„ „ „	1000.
„	„	9721,	„ „ „	1000.
„	„	46379,	„ „ „	1000.
18de	„	1055,	„ „ „	1000.
19de	„	32766,	„ „ „	1000.
„	„	3686,	„ „ „	1000.
„	„	45673,	„ „ „	1000.
„	„	34772,	„ „ „	1000.
20ste	„	31123,	„ „ „	1000.
„	„	42673,	„ „ „	1000.
„	„	44744,	„ „ „	1000.

De Directeur der Koninklijke Nederlandsche Loterij,
M. DE JONGE VAN ELLEMEET.

PRIJZEN DER EFFECTEN.

Amsterdam den 11 December.

Werkelijke Schuld	$2\frac{1}{2}$	pCt.	$42\frac{3}{4}$	à	43
Certific. uitgestelde dito			$1\frac{1}{8}$	à	$1\frac{3}{16}$
Kans-Biljetten		*f*	24	à	$24\frac{1}{4}$
Schuldbek. Sijndik.	5	pCt.	94	à	$94\frac{1}{4}$
Idem nieuwe Sijndikt	5	——	$88\frac{1}{4}$	à	$88\frac{3}{8}$
Loten van dito.		*f*	88	à	$89\frac{1}{2}$
Oblig. Rusland	——	——	$85\frac{1}{2}$	à	86
„ Spanje 1805	$5\frac{1}{2}$	——		à	
„ „ 1807	——	——	27	à	$27\frac{1}{2}$
Weener Certificaten	$2\frac{1}{2}$	——	29	à	$29\frac{1}{2}$
„ Metaliek	5	——	$64\frac{3}{4}$	à	$65\frac{1}{4}$
„ „	$2\frac{1}{2}$	——	$31\frac{1}{2}$	à	$32\frac{1}{2}$
„ „	1	——	$12\frac{3}{4}$	à	13
„ Bank	5	——	47	à	49
„ dito	4	——	38	à	$39\frac{1}{2}$
Certific. Monte Napol	5	——			
„ Napels	——	——	$65\frac{3}{4}$	à	$66\frac{1}{2}$
Obl. Amer. *Hope c. s.*	$5\frac{1}{2}$	——	$100\frac{3}{4}$	à	$101\frac{1}{4}$
„ Deensche Tollen	4	——			
Spaansche Coupons		*f*	$8\frac{1}{2}$	à	9

MARKT PRIJZEN der Stad BREDA, van den 11 December 1818.

Het Veertel Tarwe		*f* 11:	—
—— Rogge	*Oude*		
	Nieuwe.	7:	13: —
—— Gerst (winter)		7:	16: —
—— Boekwijt		6:	6: —
—— Haver		4:	2: —
Fijn Tarwe Meel (per Amst pond)		—:	3: 8
Grof —— idem.		—:	1: 12
Rogge Meel idem.		—:	—: —
Boter idem.		—:	6: 8
Aardappelen (per Amst. ton.)		4:	18: —
1½ Pond Fijn Tarwe Brood		—:	3: 8
De 2 Pond Grof. idem.		—:	3: 8
De 6 pond Rogge Brood		—:	6: 8
Het pond Rundvleesch		—:	5: —
—— Kalfsvleesch		—:	5: 8
—— Schapenvleesch		—:	6: —
—— Versch Varkenvleesch		—:	5: —
—— Gerookt idem		—:	9: —
De 1000 pond Hooi		8:	5: —
—— Stroo (Rogge) 1000 pond		7:	5: —
Het 1000 Eiken Telhout		3:	3: —
—— Doof Hout		—:	3: 4
De Kar Spaanders.		3:	14: —
—— Struiken		4:	4: —
De 100 Mutsaard		2:	14: —

ADVERTENTIEN.

BEKENDMAKING

VAN

Fruitboomen, Plantsoenen en Gewassen, zoo hooge, halve en lage Stammen, als Piramiden, Arbornains en Leiboomen, te bekomen in de Boomkwekerij van J. LOOYMANS, *in den* Oudenbosch.

Als Persiken-boomen, in differente soorten.
Aprikozen dito.
Kerssen, Morellen en Pruimen.
Moerbeziën, Mispelen en Noten.
Tamme en Carstanje Quinas.
Amandel en Quee-boomen.
Differente soorten van Zomer- Herfst- en Winter- Appelen- en Peeren-boomen.
Als mede differente Populieren- Olmen- Essen- Linden- Eiken- Beuken en Esdooren-boomen.
Als mede alle soorten van vreemde Gewassen en Houtzaden.
Als mede alle soorten van verpootte Plantsoenen in 't groot en klein, als Essen- en Berken- Els,
Eiken, Beuken, witte Doorn, fijne en groove Mast.
Bezibosschen, Aspergiplanten, Olmen, Linden, Cornoelies.
Beuken- en Eiken- Veeren, Olmen, Linden, Zienkelingen, Treur- Wilgen en Treur- Es.
Voorts alles wat in eene complete Boomkwekerij behoort.

De Kwekerijen liggen tegen het Vliet, om gevoegelijk in vaartuigen te kunnen geladen en getransporteerd worden. Hij recommandeert zich in ieders gunst, terwijl men op eene prompte en civiele bediening zal kunnen rekenen.

, Bij C. L. SCHLEIJER te Amsterdam, is heden uitgegeven en alom verzonden: ROSAURA, OF HET GEHEIME GERIGT VAN HET NOODLOT, *naar het hoogduitsch van* A. LAFONTAINE *met platen 2e deel*, — waarmede dit werk, waarvan het genoeg is, den Auteur te noemen, om over deszelfs waarde te oordeelen, kompleet is.

, Bij den Boekhandelaar JOH. VAN DER HEY te Amsterdam, is van de Pers gekomen, en bij de uitgevers verkrijgbaar gesteld:

I. J. H. VAN DER PALM, *Verhandelingen en Redevoeringen*, 2 deelen compleet, gr. 8vo *f* 6 : 12.
II. J. HERINGA, ELIZASZ., *Bijbeloefeningen in Leerredenen*, 1 deel, gr. 8vo. *f* 2 : 16.
III. J. STATIUS MULLER, *Handboek voor alle Leeftijden*, een Nieuwjaarsgeschenk, in karton en koker. *f* 1 : 4.
IV. *Pligten omtrent Stervenden*, door de Maatschappij, *Tot Nut van 't Algemeen*, kl. 8vo.
V. J. CLARISSE, *Zestal Redevoeringen voor Jongelingen, bijzonderlijk uit den beschaafden stand*, gr. 8vo. met gegrav. titel en vignet. *f* 2 : 4.
VI. F. STRAUSS, *Kerkklokstoren*, Tweede en Laatste stuk, gr. 8vo. met gegrav. titel en vignet. *f* 1 : 16.

, Bij de Boekhandelaars D. DU MORTIER & ZOON te Leyden, is van de Pers gekomen, en bij W. VAN BERGEN & COMP. verkrijgbaar gesteld:

I. J. H. VAN DER PALM, *Leerredenen*, Achtste Zestal, gr. 8vo à 32 stuiv.
II. ————, *Bijbel voor de Jeugd*, 8e stukje, gr. 12mo à *f* 1 : 4.

, Bij den Boekhandelaar A. SCHIEVENBUS te Amsterdam, is van de Pers gekomen en bij W. VAN BERGEN & COMP., verkrijgbaar gesteld:

I. T. J. VAN DEN BROEK, *Godsdienstig Handboek voor Kranken*. *f* 2 :
II. *Nuttig Geschenkje voor Kinderen*, met pl. à 10 st.

(*Vervolg op den kant van deze blads.*)

Gedrukt te BREDA, bij W. VAN BERGEN en COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.